

**Karjeras attīstības atbalsta sistēmas
Sadarbības padomes sēdes protokols
2018. gada 16. februāris**

Valsts izglītības attīstības aģentūra, Vaļņu iela 1, Rīga
Sēdes sākums: 14:30

Sēdi vada: Imants Lipskis - Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) Darba tirgus politikas departamenta direktors

Sēdē piedalās:

Oficiāli nominētie KAAS SP dalībnieki:

Dace Jansone – Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk - IZM) Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta vecākā eksperte

Eva Lossane - Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk - NVA) Pakalpojumu departamenta direktore

Inīta Juhņēviča - Izglītības kvalitātes valsts dienesta (turpmāk - IKVD) vadītāja

Elīta Barisa – Latvijas Nacionālā kultūras centra (turpmāk – LNKC) Kultūras un radošās industrijas izglītības nodaļas izglītības sistēmas eksperte

Irēna Liepiņa - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (turpmāk – LBAS) priekšsēdētāja vietniece

Inta Lemešonoka – Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociācijas (turpmāk – LKAAA) valdes priekšsēdētājas vietniece

Nora Kalēja - Valsts izglītības attīstības aģentūras Informācijas un karjeras atbalsta departamenta (turpmāk – VIAA IKAD) Karjeras atbalsta nodaļas vadītāja

KAAS SP oficiāli nominēto dalībnieku aizstājēji:

Ilze Kadiķe - Valsts izglītības satura centra (turpmāk - VISC) vecākā referente

Dzintra Mergupe – Kutraite – IZM Izglītības departamenta eksperte

Santa Egmiņa - Sociālās integrācijas valsts aģentūras (turpmāk – SIVA) Profesionālās rehabilitācijas atbalsta nodaļas karjeras konsultante

Pieaicināto institūciju pārstāvji:

Didzis Poreiters – VIAA IKAD Informācijas resursu nodaļas vadītājs

Ilze Astrīda Jansone – VIAA IKAD Euroguidance programmas vadītāja

Inta Asare – VIAA IKAD direktore

Eva Lapsiņa - NVA ESF projekta "Darba tirgus prognozēšanas sistēmas pilnveide" projekta vadītāja

Normunds Ozols – Ekonomikas ministrija (turpmāk – EM) Tautsaimniecības strukturpolitikas departamenta Ekonomiskās attīstības un darba tirgus prognozēšanas nodaļas vadītājs

Santa Čeirāne - Daugavpils Universitātes maģistra studiju programmas “Karjeras konsultants un jaunatnes lietu speciālists” studiju prakses vadītāja

Inīta Soika - LLU profesionālā maģistra studiju programmas “Karjeras konsultants” programmas direktore

Kārlis Purmalis - SIA “Corporate Consulting”

Edgars Kasalis - SIA “Corporate Consulting”

Vita Skuja – EM Tautsaimniecības strukturpolitikas departamenta Ekonomiskās attīstības un darba tirgus prognozēšanas nodaļas vecākā eksperte

Anīta Kundrāte – SIA "AC Konsultācijas"

Dārta Gātere – SIA "AC Konsultācijas"

Artūrs Caune - SIA "AC Konsultācijas"

Sēdi protokolē – Nora Kalēja, VIAA IKAD Karjeras atbalsta nodaļas vadītāja

Darba kārtības jautājumi:

1. *Projekts "Darba tirgus prognozēšanas sistēmas pilnveide" un darba tirgus īstermiņa prognozes.* Ziņo NVA ESF projekta "Darba tirgus prognozēšanas sistēmas pilnveide" projekta vadītāja E. Lapsiņa.
2. *Darba tirgus vidējās un ilgtermiņa prognozes.* Ziņo EM Tautsaimniecības struktūrpolitikas departamenta Ekonomiskās attīstības un darba tirgus prognozēšanas nodaļas vadītājs N. Ozols.
3. *Karjeras konsultantu sagatavošana Latvijas augstskolās.* Ziņo IZM Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta vecākā eksperte D. Jansone.

LM Darba tirgus politikas departamenta direktors I. Lipskis atklāj sēdi, iepazīstina sēdes dalībniekus ar darba kārtības jautājumiem.

1.jautājums.

E. Lapsiņa (NVA)

Informē par projektu "Darba tirgus prognozēšanas sistēmas pilnveide", kura mērķis ir izveidot darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēmu, lai pieņemtu pamatotus un tautsaimniecības vajadzībām atbilstošus lēmumus rīcībpolitikas izstrādei un ieviešanai. Tiks izstrādāta darba tirgus prognožu platforma, kurā varēs apskatīt gan īstermiņa, gan vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozes. Darba tirgus īstermiņa prognozēšanas metodika tiek pilnveidota, papildinot ar iespēju prognozes apskatīt prasmju griezumā. Parāda vienu no NVA sniegtajiem e-pakalpojumiem, kas pieejams NVA interneta vietnes pašapkalpošanās portālā - <https://cvvp.nva.gov.lv/#/pub/pakalpojumi/prognozes/>.

K. Purmalis

Ieskicē izmaiņas datu iegūšanā, lai sagatavotu darba tirgus īstermiņa prognozes – iepriekš bija tikai darba devēju anketēšana, pēc tam nomainīta metodoloģija, tad izmantoja ekonometrisko modeli, prognozes balstās uz pagātnes datiem. Šobrīd izmanto abas metodes kopā (skatīt 10. slaidu). Projekta laikā tiek izstrādāts prasmju kopu saraksts. Norāda, ka spēku zaudējuši MK noteikumi nr. 461 (18.05.2010.)*, kuriem pielikumā bija profesiju standarti, kas bija noderīgi metodoloģijas attīstībai prasmju griezumā.

*Spēkā ir jauni MK noteikumi nr. 264 (23.05.2017.) "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām".

I. Kadiķe (VISC) jautā, vai profesiju saraksts ir pilnīgs, vai tiek parādītas tikai tās, kas ir pieprasītas vai nepieprasītas.

K. Purmalis norāda, ka šobrīd ir informācija par aptuveni 100 profesiju grupām, bet, pilnveidojot metodoloģiju, prognozes tiks iegūtas par gandrīz visām profesiju grupām un tabulās neparādīsies apzīmējums "nd" jeb "nav datu". Katru gadu NVA pārstāvji, izmantojot jauno metodoloģiju, datus atjaunos. Atgādina, ka šī ir īstermiņa prognoze – 1 gadam.

I. Liepiņa (LBAS) jautā par rezultātiem, kā tie tiks izmantoti jauniešu ievirzīšanai uz jomām, kur trūkst darbinieku, lai nebūtu jāieved trešo valstu darbaspēks.

K. Purmalis norāda, ka jautājums par ārvalstnieku piesaisti vairāk ir politisks jautājums. Izsaka savu personīgo viedokli, ka jauniešiem jādara tas, kas viņam patīk un padodas un nevis tas, kur trūkst darbaspēka.

I. Lipskis (LM) norāda, ka diskusijas varēs turpināt pēc papildinošas informācijas, kas tiks sniegta Ekonomikas ministrijas prezentācijā. Uzdod jautājumu, vai viņš ir pareizi sapratis, ka “nd” jau nebūs 2018. gada aprīļa prognozēs un dati būs pieejami.

E. Lapsiņa (NVA) atbild apstiprinoši.

K. Purmalis papildina, ka darba tirgus īstermiņa prognozes vairāk attiecas uz NVA pārkvalifikācijas pasākumiem, kur šos rezultātus var izmantot un tādējādi salīdzinoši ātri var nodrošināt cilvēka atgriešanos darba tirgū.

I. Lipskis (LM) jautā, kā NVA nodod informāciju par īstermiņa prognozēm saviem karjeras konsultantiem, kas tālāk to nodod saviem klientiem.

E. Lossane (NVA) atbild, ka informācija tiek izsūtīta e-pastos, ievietota NVA mājaslapā. Darba devēju aptaujas rezultāti tiek prezentēti filiāļu vadītājiem, kas tālāk informē savus darbiniekus.

D. Poreiters (VIAA IKAD) jautā, cik tālu ir ar prasmju kopu izveidi un pēc kādiem principiem tiek veidotas prasmju kopas.

K. Purmalis atbild, ka sākotnēji bija doma izmantot profesiju standartus, bet tajos bija uzdevumi un nevis prasmes, līdz ar to izmanto ESCO. Pētnieki skatījās līdzīgās prasmes, mērķis ir līdzīgās prasmes savilkt kopā un attiecīgi vispārināt, jo katrai profesijai būs specifiskas šīs prasmes. Pēc tam, kad pētnieki bija savilkuši līdzīgās prasmes kopā, notika fokusgrupas intervijas attiecībā uz tām profesijām, kur jau bija standarti un notika padziļinātas strukturētās intervijas ar ekspertiem par profesijām, kurām nav standartu. Pašlaik prasmju kopas ir izveidotas.

E. Lapsiņa (NVA) norāda, ka pašlaik tās vēl vērtē projekta uzraudzības komitejā, un pēc tam ERAF projekta ietvaros taps tehniskais risinājums jeb platforma, kas būs visiem interesentiem pieejama.

E. Barisa (LNKC) jautā, vai var redzēt profesijas, kurām ir veidots prasmju saraksts.

E. Lapsiņa (NVA) atbild, ka mājaslapā ir saraksts ar profesijām (<http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=6&mid=465>).

I. Lipskis (LM) aicina NVA aprīlī atsūtīt informāciju, kad jaunākās darba tirgus prognozes tiks ievietotas mājaslapā, kā arī citu aktuālu informāciju, ja tāda ir. Jautā par informatīvajiem un mācību pasākumiem, kam un kādi tie ir paredzēti.

E. Lapsiņa (NVA) informē, ka semināri ir paredzēti gan NVA darbiniekiem, gan citiem interesentiem, bet norāda, ka tie tiek plānoti 2021. gadā. Veicot grozījumus projektā, ir iespēja seminārus rīkot arī ātrāk.

N. Kalēja (VIAA IKAD) aicina NVA sniegt informāciju par īstermiņa prognozēm, lai VIAA tālāk varētu strādāt ar pedagogiem karjeras konsultantiem, kas savukārt informāciju varētu nodot jauniešiem.

I. Lipskis (LM) aicina NVA šogad noorganizēt informatīvu semināru.

I. Jansone (VIAA IKAD) izsaka priekšlikumu, ka semināru varētu organizēt kopā ar Euroguidance.

I. Lipskis (LM) uzsver, ka darba tirgus īstermiņa prognožu loma ir sniegt informāciju par šā brīža situāciju un tuvākā laika periodu līdz 1 gadam, bet iegūtā informācija var liecināt arī par tendencēm, ja gadu no gada kādā nozarē ir nemainīgs pieprasījums utml. Tā kā darba tirgus īstermiņa prognožu rīkam ir sasaiste ar darba tirgus pieprasījuma informāciju un ar VID datiem par atalgojumu, tad šo bagātīgo informācijas klāstu jau tālāk karjeras konsultants var interpretēt un skaidrot savam klientam.

2.jautājums.

N. Ozols (EM)

Informē par vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozēm. Prognozes piesaistītas no politikas dokumentiem – NAP un Eiropa 2020 izrietošajiem ilgtermiņa mērķiem un prognozēm. Galvenā mērķauditorija – IZM formālās izglītības politika un instrumenti. Ekonomikas izaugsme tiek balstīta uz produktivitāti un mazāk uz nodarbinātību, pamatā pieaug pieprasījums pēc augstākās kvalifikācijas speciālistiem un samazinās pēc zemākas kvalifikācijas speciālistiem. Vidējā termiņā ir sagaidāms darbaspēka deficīts, kam par pamatu ir nelabvēlīga demogrāfiskā situācija. Pamazām mainās jauniešu izvēle no humanitārās jomas uz STEM priekšmetiem. Profesionālajā izglītībā joprojām salīdzinoši maz jauniešu izvēlas profesionālo izglītību un daudz jauniešu mācības pamet, līdz ar to iekļaujas darba tirgū ar pamatizglītību vai nepabeigtu izglītības līmeni. Mazkvalificētam darbaspēkam joprojām vidējā termiņā saglabājas augsts bezdarba risks.

A. Caune (EM pētnieks)

Prezentē paveikto darbu darba tirgus izpētes jomā. Aicina palielināt NEPu lomu darba tirgus izpētē. Stāta par datu no VID un NVA integrāciju prognožu modelī un Izglītības un Profesiju klasifikatoru sasaisti ar ESCO. Informē par vadlīniju izstrādi karjeras konsultantiem un politikas veidotājiem, kā interpretēt darba tirgus prognozes.

I. Lipskis (LM) jautā par apmācībām vadlīniju lietotājiem.

A. Caune (EM pētnieks) atbild, ka paredzēti semināri gan karjeras konsultantiem, gan politikas veidotājiem. Arī vadlīnijām būs divi veidi, lai tām būtu pielietojums katrā no lietotāju grupām.

N. Ozols (EM) skaidro, ka semināri politikas veidotājiem varētu tikt organizēti Valsts administrācijas skolā.

I. Lipskis (LM) aicina EM izskatīt iespēju organizēt seminārus arī karjeras konsultantiem un citiem gala lietotājiem.

E. Lapsiņa (NVA) ierosina, ka tas varētu būt viens seminārs, kuru organizē gan NVA, gan EM kopā.

I. Liepiņa (LBAS) jautā, vai, veidojot prognozes, tika ņemta vērā automatizācijas, robotizācijas un mākslīgā intelekta ienākšana darba tirgū, ka savukārt samazina darba vietas.

N. Ozols (EM) skaidro, ka scenāriji balstīti uz produktivitātes pieaugumu, tas nozīmē, ka nodarbinātības pieauguma daļa ir ļoti maza. Šogad plānots pārskatīt darba tirgus vidējā un ilgtermiņa prognozes.

D. Poreiters (VIAA IKAD) jautā par platformu, kur tiks izvietotas prognozes un kam būs pieejamas.

N. Ozols (EM) atbild, ka platforma ir viena, EM nodos datus NVA rīcībā – daļa datu būs NVA un daļa EM mājas lapā.

3.jautājums.

I. Lipskis (LM) informē, ka LM un NVA saņēmuši jautājumus no Dienas Biznesa, ir izrādīta interese par karjeras konsultantiem un to lomu nākotnē, līdz ar to aktuāls ir jautājums par šo speciālistu sagatavošanu un aicina IZM ziņot par novitātēm šajā jomā.

D. Jansone (IZM)

Informē, ka absolventu monitorings par 2017. gadā absolventiem būs pieejams 2019. gadā. IZM aicina augstskolas mazināt izglītības fragmentāciju vai šauras specializācijas speciālistus. Izskatot visas pedagoģiskās programmas, tika secināts, ka tajās gatavo ne tikai pedagoģiskos darbiniekus, bet arī atbalsta personālu – sociālos pedagogus un karjeras konsultantus. Sadarbībā ar LM tika nonākts pie secinājuma, ka turpmāk sociālie pedagogi jāsagatavo sociālā darba programmās, pieļaujot, ka var specializēties kā sociālais pedagogs. Netiek noliegts, ka sociālie pedagogi skolām ir vajadzīgi, tikai jautājums, kur viņus sagatavot. Otra rekomendācija – izvērtēt, kur izglītēt karjeras speciālistus. Plašāk skatoties, karjeras speciālisti strādā ar cilvēkresursu vadības jautājumiem. Varētu karjeras speciālistus sagatavot studiju programmās, kur sagatavo personālvadības speciālistus u.c. IZM ieteikums ir vērtēt, vai atbalsta personāls jāsagatavo pedagoģijas programmās.

N. Kalēja (VIAA IKAD) jautā par pedagogu karjeras konsultantu sagatavošanu. Karjeras konsultēšana ir viens aspekts, bet otrs ir par karjeras vadības prasmju integrēšanu mācību un audzināšanas procesā, līdz ar to viņam ir jābūt izpratnei par pedagoģiju.

D. Jansone (IZM) atbild, ka IZM skatījumā, ja tās ir horizontālās prasmes, kam jāpiemīt visiem vai lielai daļai pedagogu, tad augstskolām jāveido studiju modulis, kur tās var apgūt.

I. Lemešonoka (LKAAA) akcentē problēmu, ka skolā strādājošajiem būs vajadzīga pedagoģiskā izglītība.

D. Jansone (IZM) uzsver, ka, iespējams, būs jāmaina attiecīgie MK noteikumi, kas pieprasa pedagoģisko izglītību. Skaidro, ka lēnām no augstskolām pazudīs šobrīd praktizētie B kursi un ka būs jāveido moduļi.

I. Asare (VIAA IKAD) jautā, vai būs turpmāk gan pedagogi karjeras konsultanti, gan karjeras konsultanti.

D. Jansone (IZM) skaidro, ka būs tikai karjeras konsultanti, bet šobrīd nav konkrēti zināms laiks, kad tas varētu notikt. Esošos karjeras speciālistus tas neapdraud, bet paver iespēju arī citiem. Norāda, ka speciālisti ir vajadzīgi un viņi ir jāsagatavo, tikai neredz to sagatavošanu sasaistē ar izglītības programmām.

I. Asare (VIAA IKAD) jautā, vai nepastāv risks, ka vienā brīdī tiks konstatēts, ka izglītības iestādēs strādās cilvēki bez pedagoģiskās izglītības.

I. Lipskis (LM) izsaka viedokli, ka ar ļoti sīku specializāciju ir jābūt uzmanīgiem, jādoma par vienojošiem elementiem, lai būtu iespēja strādāt ar dažādām auditorijām, bet darbam ar pieaugušajiem, iespējams, vispār nav nepieciešama pedagoģiskā izglītība.

I. Jansone (VIAA IKAD) piebilst, ka karjeras vadības prasmes, kā caurviju prasmes, ir nepieciešamas visiem pedagogiem. Bērni jau no mazotnes jāgatavo domāt par savu nodarbinātību, tādēļ būtiski ir pedagogu programmas papildināt ar karjeras izglītības prasmēm. Ir atšķirība starp karjeras konsultantu un personāla speciālistu, kur viens strādā indivīda interesēs, bet otrs uzņēmuma interesēs.

I. Asare (VIAA IKAD) izsaka bažas, ka, caurskatot “Skola 2030” dokumentu un pedagoga profesijas standartu, nekas nav minēts par karjeras vadības prasmju integrēšanu pedagoga darbā.

N. Kalēja (VIAA IKAD) precizē par pedagogiem karjeras konsultantiem un karjeras konsultantiem un viņu kompetencēm IZM augstākās izglītības studiju programmās.

I. Lipskis (LM) aicina IZM turpmāk informēt KAAS SP dalībniekus par iespējamām izmaiņām karjeras konsultantu izglītības regulējumā.

I. Lipskis (LM) informē, ka nākamo sēdi plānots sasaukt jūnijā, tā būs veltīta uzņēmējdarbības spēju attīstības veicināšanai kā izglītības sistēmā, tā arī pieaugušajiem.

KAAS SP ieteikumi:

- 1) NVA un EM organizēt semināru par darba tirgus prognozēm gala lietotājiem – karjeras konsultantiem un pedagogiem karjeras konsultantiem.
- 2) IZM informēt KAAS SP par procesu un lēmumiem attiecībā uz izmaiņām regulējumā par karjeras konsultantu izglītību.

LM Darba tirgus politikas departamenta direktors

I. Lipskis

Protokolēja:

N. Kalēja